

EL BALDAQUÍ

Les columnes per construir un baldaquí barroc les va localitzar el setembre de 1948 el rector mossèn Manuel Torrents, a través del seu germà, en un monestir de clarisses a Fitero (Navarra). Les monges les havien portat del monestir de Calataiud. El rector volia aprofitar aquestes columnes salomòniques d'estil barroc castellà del s. XVII per a muntar un baldaquí a l'altar major de Premià de Mar, molt semblant al de la basílica de Sant Pere del Vaticà. Aquesta va ésser la raó de demanar la col·laboració de l'arquitecte Lluís Bonet i Garí, a qui va fer les consultes necessàries, per si seria possible aquest projecte; i amb el vistiplau del senyor Bonet, va tirar endavant. Aleshores va començar un intercanvi de 12 cartes amb l'abadessa María Encarnación Arzoz, des de finals de 1948 fins al 9 de novembre de 1949, per concretar-ne la compra i el transport. Primer l'abadessa li va demanar 40.000 pessetes (uns 240 €) per les quatre columnes i capitells barrocs. Mossèn Torrents demanà un descompte i l'abadessa va abaixar el preu a 35.000 pessetes (uns 210 €) que, en peticions posteriors de mossèn Torrents, al final el preu es concretà en 27.500 pessetes (uns 165 €). També demanà unes fotos per a poder-ne valorar l'estat, però no s'hi aprecia la conservació, ja que les tenien guardades en un quadra i sense bona llum. Després el mossèn volgué concretar el transport des de Fitero fins a Barcelona, però no es posaren d'acord. Finalment, mossèn Torrents es desplaçà fins a Fitero per recollir-les i portar-les a Barcelona en un camió que li oferí la Unió de Pagesos de Premià. En arribar a Fitero les columnes no van cabre en el camió i van haver-ne de llogar un altre per a transportar-les.

Les columnes van ésser restaurades el 1950 als tallers dels Salesians de Barcelona, on l'evidència dels profunds desperfectes que havien sofert féu necessària una exhaustiva labor de restauració, la qual es féu restablint els detalls que hi mancaven, com ara els ocells que fan l'acte de picar els grans de raïm, dels quals, durant el prolongat emmagatzematge sols n'havien quedat les potes. La tècnica usada per a restaurar-les fou la mateixa que havien emprat els artesans que decoraren les columnes per primer cop al s. XVII, és a dir, una dauradura prèvia general i la posterior aplicació de policromia. Les columnes són d'una sola peça, tallades acuradament i tenen una fina corba salomònica i una decoració en alt relleu de fulles de cep, rams i ocells, tot delicadament policromat damunt d'una preparació d'or fi. Aquestes columnes eren en un estat lamentable, i foren intel·ligentment restaurades a Barcelona. Un cop restaurades les plantaren el 1951 directament al lloc on havien de romandre quan fos reconstruïda la cúpula del baldaquí.

L'any 1952, amb un projecte dissenyat per l'arquitecte Bonet i Garí, es va crear i construir també en els tallers dels Salesians de Barcelona la cúpula del baldaquí, la qual està formada per un entaulament renaixentista corbat a la manera barroca, amb inscripcions eucarístiques relacionades amb la decoració de les columnes, o sigui el cep; així, la inscripció frontal diu «Ego sum vitis, vos palmites» ('Jo sóc el cep, vosaltres les sarments'). Als quatre angles hi ha els símbols dels quatre evangelistes en figures de talla policromada: l'àliga de sant Joan, l'àngel de sant Mateu, el lleó de sant Marc i el bou de sant Lluç. El baldaquí és recobert interiorment amb una petita cúpula amb els set dons de l'Esperit Sant en forma de colom, de cadascun dels quals en penja una llàntia. Al centre de l'entaulament central hi ha dos àngels que sostenen ramells de blat, i dels quatre

costats del baldaquí en surt una bella corba, que la cobreix i sosté una esfera com a globus terraquí daurat amb la creu de Crist, per a completar un baldaquí sencer. Tot al voltant, hi ha inscripcions en llatí que glossen el significat eucarístic, enllaçant-lo amb les tasques del vi i la verema. Les bases de les columnes són posades damunt de petits pilars amb relleus de talla.

El fons de la paret de l'absis és ocupat per un retaule de línies elegants i severes que conté al centre la capella de Sant Cristòfol, i al frontó superior la imatge del Pare Etern. El conjunt és daurat i policromat. La imatge del sant patró és de mida i talla grosses. Tot el voltant del Presbiteri està recobert de fusta preciosa de to noguera, i als murs de l'epístola i de l'Evangelí hi ha adossats uns cadirals de cor bellament tallats.

L'altar és d'un sol bloc i el frontal està decorat amb tres baixos relleus en bronze de tema eucarístic relacionats amb la decoració general, d'aire vinícola. Aquests tres relleus també representen el Crist fent les tasques finals de la verema i relacionant-les amb els propis sofriments de Jesús a la creu. Les tres imatges, executades als tallers de la casa Biosca i Botey, són obra del conegut artista Joaquim Ros i representen Jesús veremador, que treu el suc de la vinya i premsador.

El projecte dona la impressió d'ésser una rèplica del del Vaticà, i més ho aparentaria si hagués estat plantat al centre de la cúpula de l'església, en comptes de situar-lo cap a l'absis, i alçat amb uns quants graons que li donarien un major relleu i que permetrien d'examinar-lo pels quatre costats.

MARTÍN PAY, Xavier: *Sant Cristòfol de Premià de Mar, una parròquia amb història*. UNO Editorial (Premià de Mar 2018). Pàgs. 214 i 256